

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

Articulus I. De variis donationibus inter Conjuges.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

QUÆSTIO XX.

In Titulum XX. De donationibus inter Virum & Uxorem; & de dote post divortium restituenda.

DUas quæstiones contineri hoc titulo, ex Rubrica liquet; de utraque copiosè agunt Legistæ in eodem titulo in ff. & Cod. tum etiam in titulo de jure dorum. Nos, quantum est instituti nostri, de prima quæstione agemus, primâ; & alterâ parte de secunda.

PARS I.

De donationibus inter Virum, & Uxorem.

2685. Circa præsentem materiam innumera sunt dubitationes, quibus non raro anguntur conjuges ab obitu alterius, an hæc vel illa licitè recineant, aut de iis disponant? quæ vel ante nuptias, vel durante conjugio ab altero acceperunt, affectu quandoque potius dandi, donandique facilitatem promovente, quam honestate liberalitatis exercendæ: de his igitur in præsens, quantum ad traditionem eorum, quæ sacris canonibus convenientia sunt, agemus breviter.

ARTICULUS I.

De variis donationibus inter Conjuges.

2686. Varias inter conjuges donationes tum ante, tum constante matrimonio, intervenire, in comperto est; non quæ tamen in singularum definitionibus, seu vocum, quibus appellantur, usurpatione Doctores convenire, certum est. Ut, quod hoc titulo principale est, rectius resolvamus, de iis prius, tum in genere; tum in specie dicemus. *Donatio* igitur, quæ inter conjuges, vel futuros, vel præsen-

tes, intervenire potest, alia est *simplex* (quæ nimirum fit merè gratis ac liberaliter *L. 1. ff. de donat.*) Et hæc est *donatio propriè*, nec aliâ causâ eget, nisi liberalitate donantis. Nam hæc est *propriè causa donandi*: alia est *ex causa*, nimirum *aliâ*, quàm puræ liberalitatis, qualis est 1. quæ fit in Sponsalium fidem, & promissi matrimonii argumentum, atque firmitatem, ut notat *Zoësius in ff. de sponsal. n. 7.* & dicitur *Arrba*.

2. quæ fit inter Sponfos spe futuri matrimonii, & ejus causâ, ut notat *Sanchez lib. 6. hic. D. 1. à num. 1.* & dici solet à nonnullis *sponsalitia largitas*, seu *donatio ad nuptias*; à quibusdam *dotativum*, ut notavimus superius *num. 1593.* vel etiam *donatio propter nuptias*, nimirum earum intuitu, ac spe. Huic aliqui annuntiant *dotativum*, sumendo illud, pro quodam usu fructu, à marito Uxori constituto in bonis suis post mortem, in dotis compensationem; nimirum ad decentem ejus sustentationem tempore viduitatis, ut notat *Wesenbecius ad ff. de jure dot. c. teste Berlichio practicar. conclus. p. 2. conclus. 50. num. 45.* durat ad dies vitæ viduæ; vocaturque à nonnullis *vitallitium*.

Inter donationes ex causa, numerat *P. Robert König h. t. p. 1. §. 8. num. 1. pœnam conventionalem*, ubi, *saltem simpliciter*, docet, quod eam Sponsalia non admittant etiam in casu, quo Sponsus, vel etiam Sponsa sine justa causa recedit à Sponsalibus. Hoc enim denotant eius verba: *pœnam conventionalem Sponsalia non admittunt; præsertim si ira adjecta* ut etiam, qui ex justa causa resilit, tenetur ad solutionem pœnæ. Nam *paretula præsertim* denotat, eam à Sponsalibus non

non admitti etiam in casu injustæ resili-
entiæ; majori tamen ratione, ubi resilitur
iustè, ut in simili notavimus supra; sed
pro casu injustæ resilientiæ probabilius est
oppositum, secundum dicta à num. 151.
Inter donationes ex causa, numeratur
etiam remuneratoria, quæ sit causâ meri-
torum; antidotalis, quæ causâ gratitudi-
nis; propter nuptias, de qua diximus
superius; Morgengeba, quæ in remune-
rationem pudicitie; seu donum matu-
rinale; quod maritus altero nuptiarum
die largitur neonuptæ pro thesauro pudic-
itiæ.

ARTICULUS II.

An, & quæ donatio inter conjuges sit invalida?

1689. Communis regula est, donationem,
quæ sit inter conjuges, constante matri-
monio regulariter, invalidam esse, prout
habetur c. fin. h. t. Verba hujus capituli,
in quantum spectant primam partem ru-
bricæ, sunt: *donatio, quæ constante ma-
trimonio, inter conjuges, dicitur esse facta*
(ex quo alter locupletior, & pauperior al-
ter efficitur) firmitatem non habet, nisi do-
natoris obitu confirmetur; quæ tamen pe-
nitus evanescit, si revocetur ab eo tacite,
vel expresse, vel, qui donatum accepit,
prius debitum nature solvat. Hæc cons-
titutio emanavit à Gregor. IX. pro ter-
ris Ecclesiæ, qui à nemine consultus, eam
ex principiis juris Cæsarei deduxit, ut no-
tat Gonzalez ad cit. c. fin. num. 1. dixi, re-
gulariter, propter multas limitationes,
quibus subest ea regula, de quibus in seq-
uemus, & patet ex ipsis terminis, qui-
bus in textu modificatur.

1690. Porro ad rectam dicendorum intel-
ligentiam not. 1. dupliciter fieri posse,
actum aliquem esse invalidum. 1. positivè,
ut idem sit, ac omnino nullum. 2. precisi-
vè, seu privativè, ut idem sit, ac non-
dum omnino firmum. Ex hoc vides, in
citato textu non dici, eam donationem
esse positivè invalidam; sed tantum pri-
vativè, nimirum non firmam, cum ante
donantis mortem revocari possit, aut
præmortuo donatario expiret, nec firmi-
tatem ante donantis obitum obtineat.

Tom. IV.

Not. 2. in cit. c. fin. non prohiberi 1691.
donationem inter conjuges sic, ut nisi
donatio donatoris obitu confirmetur, fir-
mitatem non habeat, quando ex tali do-
natione recipiens non evadit locupletior,
& donans pauperior, ut clarè patet ex
textu in c. fin. ibi: *donatio inter conjuges*
constante matrimonio facta (ex qua alter
locupletior, & pauperior alter efficitur)
firmitatem non habet, nisi donatoris obi-
tu confirmetur.

Not. 3. tunc donantem censerì pau- 1692.
periores fieri, quando donat de sua sub-
stantia, sic, ut diminuatur patrimonium.
L. si Sponsus. §. si maritus, ibi: neque
enim pauperior fit, qui non acquirit; sed
qui de patrimonio suo deposuit, sive de-
dit ff. h. t. ita Sanchez lib. 6. hic D. 4. num. 1.
ibi: *pauperior non fit, qui non acquirit,*
sed qui de patrimonio suo aliquid deponit;
econtra locupletari, idem est, ac locuple-
tiores fieri. L. 17. ff. de donat. inter Vir.
& Uxor. Locuples autem idem est, ac lo-
corum plenus, qui scilicet pleraque loca,
id est, multas possessiones habet. Ec-
ideo in jure locuples est, qui satis, & ido-
neè habet pro magnitudine rei, quæ petitur.
L. quos. ff. de Verbor. signif. sic Peteyra in
Elucidar. L. 2. n. 582.

Not. 4. inter rationes, ob quas ejus- 1693.
modi donatio inter conjuges prohibetur,
primam afferri ab Ulpiano, in L. 1. ff. h. t.
ne mutuo amore invicem spoliarentur con-
juges, donationibus non temperantes, sed
profusa erga se facilitate; id est, ne pro-
miscuis donationibus ob amorem mu-
tuum alter alteri usque ad egestatem do-
net. Nam deliramenta Uxoris sapius co-
gunt maritum contra proprium sanguinem
judicium ferre L. 4. C. de inoffic. testam.
Præter eam, communiter etiam assignan-
tur istæ: ne conjugalis concordia pretio
conciliari videretur. L. 3. ff. h. t. ne scili-
cet sit venalis gratia lecti; ne decrescat
cura liberorum; ne infano affectui laxen-
tur freno &c.

Not. 5. dictum textum c. fin. procedit 1694.
solum de donatione inter vivos, si
enim fiat causâ mortis, valet, L. si cui. §.
in fin. L. si cum 27. §. Ex quibus. ff. h. t.
L. ubi ita donatur. 27. ff. de donat. caus.
mort. L. Servus Uxoris. 76. ff. de hered. in-
stituend. Sic Arosta in c. Si Pater V. Lega-
tit

Hhh